

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quam execrabile sit mysteria sacrosancta corde immu[n]do, & incestis
manibus contrectare cap. xiiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

quo manifestum esse deprehenditur, tantæ grauitatis esse ubius sacerdotis crimen, quantæ simul omnis multitudinis reliquæ. Neq; enim indigeret maiori piaculo sacerdos, quam reliqui, nisi grauius delinqueret quam ceteri: non disparitate quidem peccati, sed disparitate personæ. Honoris siquidem magnitudo durius facit eos puniri, quam reliquos: quoniam peccatum in sacerdotibus non tam malum est, quod ipsi peccant, quam quod faciunt (ut nuper dicebam) ut alii quoq; eorum corumpantur exemplo. Hæc est profecto propria superiorum, atq; prælatorum conditio, ut quicquid ipsi faciunt, uel boni, uel mali, iudem aliis præcipere uideantur. Nec est quod hinc sibi horum quisquam arroget, quasi præcæteris familiarior Deo sit: ac aris eius propius adsidueat, et sacra ipsius sæpe contrectet, quando uel ex hoc ipso magis plectendus sit. Eo namq; ingenio omnes sumus, ut domesticis, si quid in nos committant impudens, succenseamus grauius, quam extraneis, ac delicta, quæ aliis facile condonamus, in nostris consueuimus seuerissime uindicare. Quamobrem legitur in Ezechie

Ezech. 9.

le propheta, quod cum dominus statuisset punire uerum populum, mandauit ut à suis inciperetur punitio. A sanctuario, inquit, meo incipite. Neq; iniuria, nam peccatum quod in alio genere hominum tolerabile est, atq; ueniale, in his qui ex officio diuinis rebus præsumunt, est maxime damnabile, atq; mortale.

Quam execrabile sit mysteria sacrosancta corde immunido, et incestis manibus contrectare. Cap. XIII.

Verum quid de his modo dicemus, quorum potentas ferè ad immortalis Dei proxime accedit? uicarios Christi dico, quibus cõmissa est dominici corporis, et sanguinis dispensatio: quæ (ut ait Apostolus) duplici honore digni sunt: Et enim dum horum dignitatem, et mysteria contemplant tantus me repente stupor

Tim. 5.

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

aggreditur, ita me sacerdotalis nominis reuerentia absterret, ut quo me uertam, unde ve exordiar proorsus nesciam. Præ ueneratione mutire non ausim, præ charitate tacere non possum. Perterrefacit me etiam magis specimē sanctitatis Hieronymus, q̄ talis tantusq; uir de his tamen quicquā sinistri loqui, sine præfatione sibi fas esse non putauit: quum hi sint (ut eius utar uerbis) qui apostolico gradui succedentes Christi corpus sacro ore conficiant: & per quos omnes Christiani sumus. Verumtamen dum id mecum recte perpēdo nihil repero, quod in hac re mihi inuidiosum fore putē si sacerdos sacerdotum arguam: uel etiam dum conducere spero, si liberius accusem. Date præcor mihi hanc ueniam fratres, nisi malitis potius habere gratiam: quando uos per hæc, quæ dicimus, non morsos, sed monitos: nec tam increpitatos, quam potius emendatos optæmus. Neque enim arroganter facere mihi uisus sum, si monuero, ut attendamus quod nobis officium iniunctum sit, & quam ad mirabile: & quam sanctum, ad nos ut studiosus curemus quicquid impuri est: quædam nefarii abdicare prorsus à corde: quandoquidem (ut scimus) nullum nisi purgatum ab omni labe ad tantum mysterium accedere oporteat. Pura enim non nisi à puris, & sancta non nisi à sanctis tractanda sunt: iuxta illud propheticum præceptum, Mundi estote, qui fertis uasa domini. Tales quidem esse decet sacrorum ministros, qualia sacra, quæ ministrantur, ne sceditas ministrorum inexplabili scelere polluat, quod infectis manibus contrectatur: & fiant eiusmodi ministri ex numero eorum, de quibus dominus per prophetam conqueritur dicens, Sacerdotes eius polluerunt sanctum iniuste egerunt contra legem. Et rursum alibi O uos sacerdotes (inquit) quæ fallitis nomen meum, offerentes ad altare meum panes pollutos: non est mihi uoluntas in uobis: sacrificium non accipiam de manibus uestris, quia polluti estis. Itemq; alio loco idem p̄

Esa. 52.

Sopho. 3.

Malach. 1.

pheta sic minabundus in clamat. Audite uerbum domini
 ni principes Sodomorum: auribus percipite legem Dei Esa. 1.
 uestri populus Gomorrae, quorsum mihi multitudo ui-
 ctimarum uestrarum? Plenus sum. Holocausta arietum,
 & adipem pinguium, & sanguinem uitulorum, & agnos-
 rum, & hircorum nolui. Quum ueniretis ante conspe-
 ctum meum, quis quæsiuit hæc de manibus uestris? Ne
 offeratis sacrificium frustra, incensum abominatio est mi-
 hi. Hactenus contra sacerdotes pollutos. Porro Sodo-
 morum principes, & populus Gomorrae, ii sunt, qui in
 faciendis sacris principem locum tenent: et ad Christi a-
 ram uictimam illam sacrosanctam, quod est Christi cor-
 pus, offerre incestis manibus non uerentur: ausi, frequen-
 tare indigne, quod sibi mox cedat in iudicium, et con-
 demnationem: inuertentes præpostere, quæ pro redimen-
 dis peccatis fuerant introducta, in certam perniciem ani-
 marum. Sicut enim optima quæque medicamenta, nisi
 sumantur apte, non morbum leuant, sed augent: ita et
 Christi sacramenta digne accipientibus summe si saluta-
 ria existunt: at indigne sumentibus maxime lætalia. Tale
 fuit manna illud cœleste, quo præfiguratum est sacrifi-
 cium corporis et sanguinis Christi: quod erat in cibum
 fidelium: consecrandum: nam si colligebatur, ut præce-
 ptum fuerat, suauissimus cibus erat: sin uero contra præ-
 ceptum domini seruabatur: scaturientibus undique uer-
 mibus putrescebat: quatenus una eadēq; species mannae
 aliis quidem putredinem: et uermes, aliis uero lapidum,
 et delectabile alimentū præstaret. Pro accipientium itaq;
 meritis sit uariū et diuersum, quod ex sua natura est sim-
 plex, et unum. Iudas proditor sit exemplo: qui cum cæ-
 teris apostolis, et ipse pariter de uno corpore participa-
 uerat, et de uno calice biberat: attamen saluis reliquis, so-
 lus, quia in peccato erat, arreptus à diabolo miser periit:
 quoniam (sicut attestatur Apostolus) Qui manducat,
 et bibit indigne, iudicium sibi manducat, et bibit. 1. Cor. 11.

DE MALE PROFITEN. RELIGIO.

11. 107
to sane melius esset obstinere se à tanto mysterio, quam ore polluto, indigne, & perperam sumere tale sacramentum, et cum Iuda, ac reliquis hypocritis mox apud inferos pendere suspèdio sempiterno: Libet hic cõtra quosdam nefarios homines exclamare. O cõecam hominum temeritatem. O miram Dei lenitatem, placabilemque super omnem malitiam. Nunquid tantum peccauerunt, uel quos ignis absumpsit: uel quos tellus absorbit: uel quos diluuii aqua demersit: Quid tetrus: quid uel scelestius potest excogitari: quàm eiusmodi tam admirandum, atque ineffabile sacramentum incoestis, et cõtaminatis manibus contrectare: & pollutis, et foetidis labiis ex osculari: et ore immundo, ac lingua infecta suscipere: Illis iniquis manibus, quibus (proh pudor) paulo ante putidas foras se meretricis carnes attractauerat: ac illis labiis quibus se se nuper tam nefandis impudicitis profanauerat. Vix, nefariis hominibus, qui tam foeda mente, et conscientia tam impura, huic mysterio sacrosancto corporis, et sanguinis domini tantum opprobrium, tantamque iniuriam non timent inferre. De tam nefario scelere multo ante hæc tempora grauis doctor ecclesiæ Ambrosius ita grauiter conquestus est. Ex inordinata (inquit) atque indisciplina nata multitudo sacerdotum, hodie contemptui plebi quod datur nostri redemptoris uenerabile sacramentum. Nã qui debuerat esse uicarij apostolorum, et filij Petri, facti sunt socii Iudæ, et præbuli Antichristi. Hæc ille de suis temporibus. At quod modo quãto certe uerius hæc eadẽ de nostris dicere possumus, quando multo magis refriguerit charitas bonorum, et accreuerit et numerus et iniquitas improborum. Quadrat me mirifice Iudæ exemplum: nã et tunc Iuda palam, et coram turbis Christum de osculantes adorabat, corde autem intorsus, et cõsilio occulto perdidit. Verum enim uero ut hi cum Iuda iniquis simulat, ita propediã atque cum Iuda supplicij deputabuntur æternis. Quid aliud quod so est frequentare eiusmodi sacrosancta mysteria indigne

Lydorum in sacris ritum imitari: Hi quidem, ut memi-
nit in suis institutionibus Lactantius, apud Lydum, quod est
Rhodiorum oppidum sacra Herculis, non laudibus, aut ullis
piis precationibus, uerum maledictis tantum et execratio-
nibus celebrare solebat, ut ea pro uiolatis haberet: si quan-
do inter solenes caerimonias, alicui uel imprudenter exci-
disset bonum uerbum. Haud multo fere secius (si con-
ferri exempla licet) sese habent ad Deum optimum max.
eiusmodi improborum hominum preces, quae non lau-
des sane magis quam blasphemiae sunt censendae. Vnde do-
minus per Isaiam dicit contra facinorosum quod si immo-
lat bouem, est quasi qui interficiat uirum, et qui mactat
pecus, quasi qui excerebret canem, et qui offert oblatio-
nem, quasi qui suillum sanguinem offerat, et caetera. Pro-
ponat ergo suo quicquid animo, ac reuoluat sepiissime secum,
quam personam teneat, quodque operis sit aggressus, et quem nouerit
deponat suam tantam uerendam, et nihil foede, nihil turpiter
esse sibi faciendum putet, ac desinat agere peruersum.

Esa. 66.

Ecclesiasticos homines debere candore uitae

caeteris praestare. Cap. XV.

Proo considerare, atque attentius animaduertere de-
bet rem diuinam facturi, et quae sunt animarum curae praerogati-
uae, se quasi duabus indutos esse personis, quarum
altera imposuit eis natura cum caeteris hominibus commu-
ne, ex quo participes sunt rationis, altera uero praestantia
dignitatis attribuit, ad quam pertinet ante omnia seruire spiritui, con-
templationi, orationi, lectioni, et meditationi uacare, spreto omnium
uoluptatibus corporis. Haec etiam munia his sunt sane potius cum
angelis, quam cum hominibus communia. Talis quidem propria est angelo-
rum, fueratque ab initio et hominis in illa prima innocentia puls-
illius temporis ante peccatum. Hi ergo et si cum aliquo genere ho-
minum, ex quo homines sunt, carnis equilibrium iunguntur, of-
ficio tantum et quod praediti sunt admirabili potestate, et angelis com-
parantur. Et id facit eos non natura, sed diuersa quadam ra-
tione uiuendi a uulgo et a caeterorum hominum uita differre,